

LEREN, LEVEN LANG ONTWIKKELEN EN BIBLIOTHEKEN

Feiten & Cijfers

- Openbare bibliotheken zitten met het programma 'de Bibliotheek op school' in 2.398 van de 6806 basisscholen. (Kunst van Lezen, 2017)
- Bibliotheken faciliteerden tot medio april 2017 op 1.490 locaties kinderopvang, waarvan 319 peuterspeelzalen en 1.171 kinderdagverblijven. (Kunst van Lezen, 2017)
- Taalvaardigheid en digitale vaardigheden zijn verweven in het aanbod van circa negen op de tien bibliotheken. (KB, 2017)
- In 2016 werkten 114 bibliotheekorganisaties samen met gemiddeld 2 tot 3 Taalhuizen en Taalpunten. (KB, 2017)
- Ruim 100 bibliotheken boden cursussen voor informeel leren aan. Ruim 30 bibliotheken boden ook formele cursussen aan in 2016. (KB, 2017)
- In 2015 is de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) ingegaan. (Staatsblad, 2014)

De openbare bibliotheek draagt bij aan basisvaardigheden zoals lezen, en ook schrijven, rekenen, mediawijsheid en digitale vaardigheden door een onmisbare schakel te zijn, voor veel mensen, in een steeds complexere wereld.

Meedoen

Zonder taal én rekenen kun je niet volwaardig meedoen in onze samenleving. Ook toegang hebben tot en om kunnen gaan met de digitale wereld is steeds belangrijker geworden.

Hulp?

Mensen die:

- niet (goed) kunnen lezen;
  - niet (goed) schrijven;
  - niet (ook) digitaal vaardig zijn;
  - en/of problemen hebben met digitale overheid;
- kunnen ook bij hun bibliotheek terecht voor ondersteuning en hulp.

Laaggeletterdheid

Bibliotheken doen aan bestrijden van laaggeletterdheid; preventief met Boekstart, samenwerking met de kinderopvang en de Bibliotheek op school én curatief met trainingen, cursussen en Taalhuizen in de bibliotheek.

Voorkomen is beter dan genezen

De openbare bibliotheken voorkomen laaggeletterdheid door onder andere programma's in te zetten gericht op kinderen zoals BoekStart voor kinderen van 0 tot 4 jaar en hun ouders en de Bibliotheek op school voor kinderen van 4 tot 12 jaar.

Vroeg geleerd, oud gedaan

- Via de Bibliotheek op School (dBos) zijn ruim 2,5 miljoen uitleningen gedaan aan kinderen in het primaire onderwijs.

Op school

35% basisscholen hebben *de Bibliotheek op school*

Kinderopvang

14,8% peuterspeelzalen en 18,2% van kinderdagverblijven worden bereikt met *BoekStart*

- Bibliotheken hebben BoekStart in de kinderopvang verspreid en daarmee zijn rond de 57.000 kinderen bereikt op deze locaties.
- Het BoekStart-koffertje is bij 61% van de Nederlandse ouders bekend en 45% van ouders haalt het koffertje op. Dit betekent dat het totaal aantal bereikte kinderen (0-4 jaar) via BoekStart medio 2017 113.500 is.

Voorlezen

Voorlezen zorgt voor leesplezier bij kinderen en een grotere woordenschat, 15 minuten per dag vergroot de woordenschat jaarlijks met 1000 woorden. Plezier in lezen helpt er vaardiger in te worden, daardoor leren kinderen beter schrijven en ook digitaal vaardiger worden.

Bestrijden waar nodig is

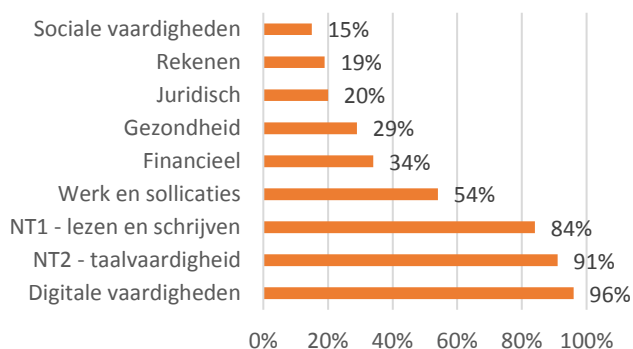
Voor het bestrijden van laaggeletterdheid werken openbare bibliotheken samen met gemeenten, provincie, UWV, welzijnsinstellingen, maatschappelijke partners, onderwijs en bedrijfsleven.

“Volgens de Algemene Rekenkamer zijn er in Nederland 2,5 miljoen mensen die moeite hebben met taal, rekenen en computergebruik. Zij hebben een grote kans om een achterstand in de maatschappij op te lopen en hebben moeite om hun plaats te vinden op de arbeidsmarkt.” (Uit SER-advies 'Leren en ontwikkelen en loopbaan')

Basisvaardigheden

Naast taal helpen bibliotheken mensen ook met andere vaardigheden (te verbeteren) zodat iedereen mee kan doen.

Aanbod in bibliotheken in 2016:

Activiteiten

Bibliotheken bieden ondersteuning aan via verschillende programma's in hun vestigingen of online zoals voor:

- taal: bijvoorbeeld leesclubs voor laaggeletterden, Oefenen.nl, Melkweg+.
- werk en inkomen: bijvoorbeeld Walk&Talks, Online leren solliciteren, Op weg naar werk.
- rekenen en geld; bijvoorbeeld Tel je geld, ffrekenen, Beter rekenen.
- digitaal: bijvoorbeeld Digitaal bankieren met Steffie, Klik & Tik, iPadCafé en TabletCafé, Seniorweb, Digidoe, digitale inloopspreekuren.
- e-overheid en Belastingdienst; bijvoorbeeld Digisterker, Oefenen met DigiD, Belastingaangifte.

Leven lang leren

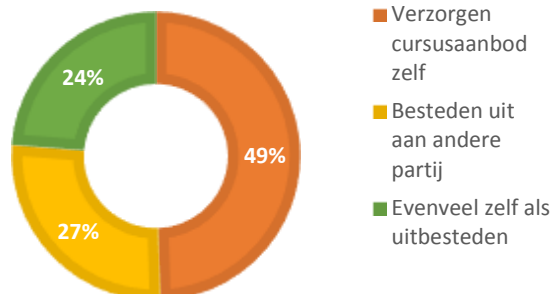
De openbare bibliotheken zorgen er voor dat alle mensen aan hun zelfredzaamheid en persoonlijke ontwikkeling kunnen werken.

Bibliotheken streven ernaar om een positieve leercultuur te stimuleren met randvoorwaarden waardoor mensen zich veilig, uitgenodigd en gestimuleerd voelen om zich te scholen en ontwikkelen en daartoe de juiste mogelijkheden en ondersteuning krijgen aangereikt om een leven lang te leren: de Bibliotheek maakt je rijker!

Informeel leren

Informele cursussen op het gebied van taalvaardigheid werden veelal door de bibliotheken zelf georganiseerd. De helft van de bibliotheken die informele cursussen organiseerde in 2016, doet dit volledig zelf.

Cursussen informeel leren in bibliotheek:

Formele cursussen (met een diploma of certificaat) worden meestal uitbesteed aan andere partijen, waarbij de bibliotheek optreedt als coördinator of facilitator.

Plek voor persoonlijke ontwikkeling

De rol van de bibliotheek is aan het veranderen. Van een klassieke boekenopslag, naar een open en toegankelijke plek waar jong en oud, rijk en arm, hoogopgeleid en laagopgeleid welkom zijn om elkaar te ontmoeten, informatie te vergaren of zichzelf te ontwikkelen op allerlei terreinen.

De bibliotheek zet zich in voor de ontwikkeling van individuen en de samenleving. Bibliotheken werken samen met onderwijs en maatschappelijke partners om iedereen de kans te bieden zich te ontwikkelen naar behoefte en vermogen.

Investeren in de bibliotheek is investeren in deelnemen aan onze samenleving

Vereniging van Openbare Bibliotheken

De openbare bibliotheken verlenen diverse diensten aan zo'n zes miljoen gebruikers - waarvan er 3,7 miljoen lid zijn - en alle scholen. De maatschappelijke, culturele, educatieve en economische waarde van bibliotheken is groot met meer dan 100 miljoen bezoeken (fysiek en digitaal).

De Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) heeft ruim 160 leden bestaande uit openbare bibliotheken, Provinciale Ondersteuningsinstellingen (POI's) en landelijke organisaties.

debibliotheken.nl

